

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	5.06.2026, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Anna-Maria Rahamägi
Ametiasutuse nimi:	Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25913000030
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 93 ¹ lg 1 - § 25 lg 2
Kahtlustatava nimi:	XXX (ik XXX)

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 25913000030, milles oli 20.10.2025 XXX esitatud kahtlustus KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, s.o rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud keelu rikkumise katses, mis seisnes alljärgnevas käitumises:

- olles 14.08.2024 hoiatatud, et Euroopa Nõukogu 31.07.2014 määruses nr 833/2014 sätestatud sanktsioonide rikkumise korral järgneb kriminaalvastutus, saabus XXX **28.01.2025 kell 21.27** Narva, Peterburi mnt 1 asuvasse Narva tollipunkti, Eesti Vabariigist Vene Föderatsiooni väljuvale suunale. Tollikontrolli käigus avastati temal kaasas olevast sinisest IKEA kaubakotist kaks aku-patarei laadijat Stenkol Ikea (kaubakood 8504) ja 15 elektrilüliti osa (raamid ja klahvid) (kaubakoodiga 8538). Eelmainitud kaupade puhul oli alust arvata, et XXX soovis need viia Venemaale seal edasiandmise eesmärgil või seal kasutamiseks. Kuna akupatarei laadijate eksport Eesti Vabariigist Vene Föderatsiooni on vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu määruse 833/2014 artikkel 3k lg-le 1 keelatud ning elektrivalgustuse lüliti osade eksport Eesti Vabariigist Vene Föderatsiooni on samuti vastavalt Euroopa Liidu Nõukou määruse 833/2014 artikkel 2a lg-le 1 keelatud ning temal kaasas olnud kaup peeti Maksu- ja Tolliameti poolt kinni.

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (RSanS) § 3 lg 1 kohaselt on rahvusvaheline sanktsioon välispoliitika meede, mille eesmärk on toetada rahu säilitamist või taastamist, rahvusvahelist julgeolekut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimist või muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja või Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamist. RSanS § 6 kohaselt on rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmine või keelu rikkumine. Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt on RSanS § 9 lg 1 tähenduses rahvusvaheline leping, Euroopa Liidu Nõukogu määrus või Eesti Vabariigi seadus, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis ettenähtud kohustusi ja keelde. Seega on Euroopa Liidu Nõukogu määrus nr 833/2014 ja 17.12.2024 nr 2024/3192, millega muudeti määrust nr 833/2014, rahvusvaheline sanktsioon.

KarS § 93¹ lg 1 kohaselt karistatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumise eest rahalise karistusega või kuni viie aastase vangistusega.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjas kogutud tõenditega, on seisukohal, et XXX esitatud kahtlustus on põhjendatud. Kriminaalasjas kogutud tõendid annavad aluse esitada isikule süüdistus

KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises.

Samas näeb KrMS § 202 lg 1 ette, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse otstarbekuse kaalutlustel lõpetaks. KrMS § 202 lg 7 sätestab, et kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib nimetatud paragrahvi lg-tes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada prokuratuur.

Eeltoodu tähendab, et seadusandja on jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiipi. See võimaldab isiku suhtes kriminaalmenetluse lõpetamist eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole tingimata vajalik. Oportuuniteediprintsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt kasutada menetluslikke ressursse võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse. Menetlusökonoomia kui oportuuniteediprintsiibi üks aspekt viitab vajadusele viia kohtueelne kriminaalmenetlus läbi võimalikult lihtsalt. Pigem tuleb igal konkreetsel juhul kaaluda, kas arvestades teo toimepanija süü suurust ning eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi on võimalik loobuda kriminaalmenetluse jätkamisest.

KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt on oportuuniteediprintsiibi kohaldamise esimeseks eelduseks asjaolu, et kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu. KarS § 4 lg 3 kohaselt on teise astme kuritegu süütegu, mille eest on nimetatud seadustikus karistusena ette nähtud tähtajaline vangistus kuni viis aastat või rahaline karistus. Käesolevas kriminaalasjas on XXX etteheidetav tegu kvalifitseeritav KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 järgi, mille eest on karistusena ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Seega on tegu teise astme kuriteoga, mille toimepanemise eest ei ole nähtud ette vangistuse alammäära. Järelikult võib antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada prokuratuur.

Kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS § 202 alusel on vajalik tuvastada avaliku menetlushuvi puudumine. Praktikast lähtuvalt hinnatakse nimetatud kriteeriumi täidetust läbi eri- ja üldpreventiivsete kaalutluste.

Tegu, milles XXX kahtlustatakse, on seadusandja poolt kehtestatud sanktsioonimäärast lähtuvalt käsitletav teise astme kuriteona. Samuti tuleb ka arvestada, et tegu jäi katse staadiumisse. XXX ei ole kriminaalkorras karistatud, kehtivad väärteokaristused puuduvad, tema suhtes ei ole menetluses teisi kriminaalasju. Kuigi XXX suhtes on 21.05.2025 kohaldatud oportuuniteeti, sh samuti KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 rikkumise eest, tuleb märkida, et kõnealuse kriminaalasja aluseks olev tegu on toime pandud 28.01.2025 (kuigi ülekuulamine toimus alles 20.10.2025) ehk enne mainitud oportuuniteedi kohaldamist. Prokuröri hinnangul tulnuks need menetlused ühendada. Prokuratuurile teadaolevalt ei ole kahtlustatav alates 28.01.2025 rikkumisi olnud. Eeltoodu viitab sellele, et tegemist oli mõtlematu teoga ning ei ole võimalik möönda, et kuritegude toimepanemine oleks kujunenud kahtlustatava elustiiliks või sagedaseks käitumismustriks. Samuti tuleb silmas pidada, et XXX puhul on tegemist noore täiskasvanuga, kelle käitumismustrid on alles välja kujunemas ning on oluline, et ta õpiks edaspidi õiguskäitumisele. XXX kriminaalkorras karistamine tooks talle iseseisva elu alustamisel/jätkamisel kaasa takistusi, mis ei ole aga karistuse eesmärk. Karistuse eesmärgiks on

mõjutada inimest tulevikus seaduskuulekalt käituma. Kuriteoga ei põhjustatud rasket tagajärge ega olulist kahju. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus. Arvestada tuleb ka seda, et teo toimepanemisest on möödunud enam kui aasta. Ka ei esine eripreventiivseid kaalutlusi, mis tingiksid vajaduse isiku karistamise järele. Puudub alus arvata, et XXX jätkab kuritegude toimepanemist.

Lisaks annavad prokuröri hinnangul kriminaalmenetlusele allutamise fakt, sellest tingitud vajadus osaleda kahtlustatavana menetlustoimingutel avalikkusele piisavalt mõjusa signaali, et sellistele rikkumistele järgneb riigi reaktsioon isikute põhivabadusi enim piiravate vahendite ehk kriminaalmenetluse näol. Seega on XXX puhul üld- ja eripreventsiooni eesmärkide saavutamine tagatud piisaval määral.

Samuti tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise eeldusena KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt tuvastada, et isiku süü ei ole suur. KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist ning erinevaid preventioone. Seega, süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja sätestatud karistusraame. Arvestades seadusandja seisukohta, et isikut on võimalik karistada rahalise karistusega viitab sellele, et seadusandja hinnangul ei ole sellise teo toimepanija rikkunud kaalukat kaitset vajavaid ühiskondlikke norme ning tema süü sellist tegu toime pannes võrrelduna kuritegudega, mille eest on ette nähtud raskemad karistused, on väike. Kohtuelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku käitumist hinnates on alust asuda seisukohale, et KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventiivseid eesmärke on võimalik saavutada käesoleval juhul isikut kriminaalvastutusele võtmata.

XXX on nõus võtma endale seoses kriminaalmenetluse lõpetamisega kohustuse tasuda kriminaalmenetluse kulud kogusummas 146,32 eurot ühe kuu jooksul. Samuti nõustub XXX tema juurest tollikontrollis leitud ja äravõetud esemete kui väärtusetute esemete hävitamisega ega soovi nende tagastamist. Täiendavate rahaliste kohustuste määramist prokurör vajalikuks ei pea, pidades 21.05.2025 määratud oportuuniteedikohustusi piisavaks mõjutuseks (analoogselt liitkaristuse mõistmisel ja lugedes kergem karistus kaetuks raskemaga). KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamine saab toimuda ainult kahtlustatava nõusolekul, mis tähendab ühtlasi, et isik loobub talle inkrimineeritud kuritegudes kohtulahendi taotlemisest, seega ka enda võimalikust õigeksmõistmisest. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks.

XXX on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuste täitmiseni. Kui XXX ei täida tähtajaks talle pandud kohustusi, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 7 ja 206, abiprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25913000030 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **XXX kohustub**
  - 2.1. **tasuma kriminaalmenetluse kulud (kaitsjatasu) kogusummas 146,32 eurot tähtajaks 5.07.2026;**
  - 2.2. **järgima kõiki Euroopa Liidu Nõukogu määruse nr 833/2014 ning selle muudatuste alusel**

kehtestatud piiranguid, keelde ja kohustusi ning hoiduma nende rikkumisest kuni 5.09.2026.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: XXX juurest tollikontrollis leitud ja ära võetud esemed pakendis nr 0017946 (akupatareid, lülitid, lüliti raamid) hävitatakse KrMS § 126 lg 3 p 4 alusel XXX p-s 2 määratud kohustuste täitmise järgselt.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: kaitsjatasu kogusummas 146,32 eurot (vt p 2.1).
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale XXX ja tema kaitsjale Arvo Suuban.

(allkirjastatud digitaalselt)
Anna-Maria Rahamägi

XXX kinnitusel on ta kriminaalmenetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus ning on määruse ja rekvisiidid kätte saanud. XXX kinnitab, et määrus on tõlgitud temale suuliselt vene keelde ning kirjalikku tõlget ta ei soovi.

(allkirjastatud digitaalselt)
XXX
kahtlustatav

(allkirjastatud digitaalselt)
Arvo Suuban
kaitsja